Piimäkuu
17. päiv
2008
Nummõr
13 (157)
Leht mass erälde
ostõn 5 kruuni

UMA LEHT

VÕROMAA RAHVA UMAN KEELEN LEHT

Proskini Aivo kõnõlõs vanast tehnikast ja romurallist
Kae lk 2

Võromaa kihlkunna – Räpinä
Kae lk 3

Ruitlanõ: kas Urvastõst saa Turvastõ?
Kae lk 4

Võrokiilne sari ETVn

Seost puulpääväst, 21. piimäkuust pääle saa ETVst egä puulpäävä kell 20.15 nätä võrokeelitsit saatõjupikõisi nimega «Üts tego». Saatõjuppõ om kokko 16, egänüten kõnõldas määndsestki inemise tegemisest, märgotõdas elost, olnust ja olõvast.

Edimäne saadõ (21.06) kõnõlõs hobõsõ ravvutamisõst, tõnõ (28.06) lehmä nüsmisest. Edesi tulõ viil juttu kalapüüdmisest, maŕakorjamisõst ja muust.

Saŕa «Üts tego» autori omma Rõõmu Grethe ja Ruitlasõ Olavi. Võrokeelist juttu lugõva näütlejä Jäägri Merle ja Kütsari Riho. Saatidõ tegemise vidäjä om Rebäse Tiina, režissöör Kargu Mati, pildi võtť üles Mägi Arvo ja valgusõga mänǵ Arvi Sten. Saatidõ tegemist tugi riiklinõ programm «Lõunaeesti kiil ja kultuur».

UL

Veesaarõ Anne avitas Vinne aigu miilde tulõta

Võromaalt Karula kihlkunnast peri näütlejä Veesaarõ Anne kuts mi kandi rahvast 21. piimäkuul Kubija laululava pääle. Sääl naatas laulma sändsit laulõ nigu timä noorõpõlvõ pidodõl, kontsõrdi nimi om «Sotspop».

«Noorõ laulja laulva noid laulõ, midä muvannudsõ ja veitkese vanõmba inemise tiidvä väega häste,» seletäs Veesaarõ Anne, kiä esi kah laulma nakkas ja lupa lava pääl ka tsipakõnõ võro kiilt pruuki.

«Tuu es olõ määnegi pümme aig!» ütles Veesaarõ Anne uma noorõpõlvõ-ao kotsilõ. «Mu uma 22-aastanõ poig kullõľ kah noid tuuaigsit laulõ ja imehť, et kae, tuu laul om nii vanast aost peri.»

Näütlejä tulõtas lämmä tundõga miilde, kuis umal aol sai eski 15 kilomiitret jalaga pidolt kodo mintüs ja elo jää es elämäldä, kukki pidokängi olõ õs saia ja rõiva tulľ kah hindäl ummõlda.

Kontsõrdil tege Joala Jaaku perrä nuur laulja Pringi Bert ja Veesaar kitt, et häste tege. Rahvalõ om inämb teedä tuu, kuimuudu mõist Veski Annet perrä tetä Pürgi Pille, kedä kah «Sotspopi» kontsõrdil nätä saa.

UL

President tekḱ vallalõ vana Võromaa piirisildi. 13. piimäkuu päävä̧l sai Võro-Tarto tii pääl, Valgjärve vallan Abissaarõ külän kokko hulk tähtsit inemiisi ja paiklikku külärahvast. President Toomas Hendrik Ilves pidi kõnnõ ja tekḱ pidolidsõlt vallalõ vana Võromaa sildi.

Aśalõ anni värmi ettevõtmist tervütämä tulnu esindäjä Seto- ja Mulgimaalt. Mõlõmba näütsi umma esierälist olõmist (mulgi rõhuti umma ihnsust ja seto vigurilisust). Tuu teküť säändse tundõ, nigu olõsi kokko saanu hõimupääligu 800 aastaga iist. Üten presidendi ja timä ilosidõ sõnnoga sai tunda ütteaigu väega vannamuudu ja väega vahtsõt muudu eesti rahva ütenolõmisõ-tunnõt. Ettevõtmisõst es jää kõrvalõ ka paikligu inemise: väiku pildi pääl seletäse külämehe kotussõnimmi uurjalõ Saarõ Evarilõ, kost täpsele umal aol Võromaa piir õks juusknu om. **HARJU ÜLLE** jutt ja pildi

Sika Alari ja Looduse Omnibussiga Mustajõõ ja Koiva pääl

RAHMANI JAN
info@umaleht.ee

Neläpäiv. Kiri postkastin and teedä, et Looduse Omnibuss lätt Sika Alari ja timä velega Mustajõõ ja Koiva pääle. Tetäs üts paadisõit, joba katõ päävä peräst, puulpäävä.

Toimõndaja arvas, et saanu hää luu, ku saatnu Ruitlasõ näidega üten. Ma ei olõ tuuga nõun: mille nii hääd asja Ruitlasõ pääle raisada. Lää parõmb esi, olõ-i paadiga väega sõitnugi ja sulg või kah rostõlõ minnä, ku õnnõ tõisil kirota lasõ.

Puulpäiv. Buss om jõudnu Võro kerigu ette. Ussõ man ajasõ juttu matkamiis Sika Alar ja luudusõsõitõ kõrraldaja Riisi Jaan. Sõit lätt Tellingumäele Taheva sanatooriumi lähkül. Sika Alar lupa iin sõita.

A bussijuht olõ-i eelä sündünü. Tä tiid esi kah, kuis sõita. Liinast välän vaotas tä lapadsi põhja. Sõidami müüdä sõiduautist, ka ütest Land Cruiseri džiibist. Näe bussiaknõst, et maastigumassina roolin om Sika Alar.

Buss om rahvast täüs, inämbüisi keskiälidse liinainemise. Paistus, et sõit Looduse Omnibussiga om näide jaos puhkus kontoritüüst. Ja ku ausalõ üteldä, tunnõ ma piaaigu sammamuudu. Mu kõrval istus üts naistõrahvas. Tä kõnõlõs, et maiul omma tõistmuudu katussõ, ku muial Eestin. Näkev vanna muudu vällä ja tuu ollõv väega põnnõv. Nooguda viisakusõ peräst, a kuigi jääs tuu jutt minno vaivama. Niimuudu kaegi ülejäänü sõidu aigu õnnõ majakatussit. Omma eterniidist vai sis mulklidsõ lastukatussõ.

Tellingumäel saadõtas rahvas üles torni. Ma ei lää, seo keväjä olõ kats kõrda sinnä torni joba roninu. Avitas külh.

Pikält moľotama ei jäiäki. Kiä tornin käünü, lätt mäest ala. Sääl juusk Mustjõgi ja sääl uutva meid kummipaadi. Om katõ-inemise paatõ, om kuvvõinemise paatõ ja om ka säändsit, kohe kümme inemist pääle või istu. Ma lää kõgõ suurõmbahe, seldsin om segätsemb.

Paadiga vii pääl

Pääle pästeveste sälgäandmist ja väikut koolitust lastas meid vii pääle. Alostus om keerulinõ. Ma trehvä etteotsa ja taadõpoolõ om trehvänü hulk säändsit, kiä tahtva väega opada. Arvada koolioppaja. Nii omgi sõidu alostus üts paras rüükmine, kos soovitõdas läbisegi hääle vai kuralõ käändä ja tundus, et takanpuul sõudja ei olõ iinpuul sõudjidõga rahul. Õnnõs ma ja tuu halli habõnaga mehekene, kiä tõõsõl puul istus, tuust tsäägatamisõst suurt vällä ei tii. Sõitu tulõ rahuligult võtta, niimuudu om Sika Alar meile mõnõ minodi iist opanu. Takanpuul istja ei olõ vist tuud oppust kõrraligult kullõlnu.

Mustjõgi käänd ja om nii sükäv, et põhi ei paistu. Haŕotami sõitmist ja kaemi kikkapuid, miä pervi pääl häitsese. Mõnõ ao peräst tulõ Koiva vasta. Jõgi lätt hulga laembas, a om mõnõst kotussõst õks peris matal. Kõrra jääs paat põhja kinni. Toukami mõlaga hinnäst valla.

Ilm om väega illos. Ei olõ kuum ja pia nakkas ka vihma sadama. Pikkä aigu om olnu põud, taad vihma om väega vaia! Ja sõidu aigu tulõ taa nii tassakõistõ, et ei sekä sõitmist sukugi. Rõiva saava kül likõs, a tuult ei olõ ja külm ei nakka.

Paari tunni peräst om mi paadin tsäägatamist veidembäs jäänü. Sõudja nakkasõ väsümä ja sõit saa kah kõrrast inämb selgembäs. Ja sis äkki tulõgi Korgõperv, kost tsipa edesi maa pääle läämi. Tuud tsipakõist maad (Sika Alari jutu perrä 300 miitret) sõidami üts puul tunni. Arvada omma nuu maamehe miitre, minka Alar tuud maad mõõtnu om.

Vihm lätt kõvõmbas

Maa pääl lätt vihm kõvõmbas. Andas hernesuppi ja kõnõldas, et tuu ollõv Sika Alari hindä keedetü. A anomidõ pääle, kost seest suppi jaetas, om kirotõt Jaagumäe.

Tuli om üles tettü, inemise lämmistäse ja kuivatasõ hinnäst. Perämäidsi paatõga jõudva ka kõrraldaja esi, Sika Alar ja Riisi Jaan. Alar käü, tark nägo pään, ümbretsõõri ja küsüs, kas kõik om kõrran ja kas kõik omma suppi saanu. Millegiperäst om taad jandalit kaema tulnu ka Kersna Vahur, timä tege pilti tuust, kuis Sika Alar suppi süü. Kersna-poiss om puhanu näoga, tuu jääs väsünüide paadisõitjidõ kesken silmä.

Tulõ veeren om viil jututamist, sis sõit Omnibuss üle Valga Tarto pääle. Mul ei olõ ei Valka ei Tartolõ asja, jää kaema, miä edesi saa.

Edesi tulõ üts tunnikõnõ tüüd. Paadi koŕatas kokko, osa lastas tühäs, mõla ja pästevesti koŕatas kokko, kõik kraam pandas autokäro pääle ja väiku bussikõnõ nakkas käroga kõkkõ tuud kraami är vidämä. Üts kinä puulpäiv nakkas läbi saama.

Väega hää om olla, puhanu inemise tunnõ om pääl. Esieränis hää miil om tuust, et säänest ilosat päivä Ruitlasõlõ es kingi.

Võrolõ saa Land Cruiseri džiibiga, Sika Alar roolin. Alar pand Jää-ääre kasseti mängmä. Väiku väsümüs tüküs mullõgi pääle. Om aig kullõlda InBoili laulu ja tsipakõsõ hindä sisse kaia.

RAHMANI JANI PILT

Inne vii pääle minekit. Sika Alar and oppust, kuis hinnäst üllen pitä.

Kae Internetist:
Looduse Omnibuss www.looduseomnibuss.ee
Sika Alari matklklubi www.asmk.ee

MÄRGOTUS

Hääd oppust Pokumaalt

Urvastõn vallalõ tettüt pokukota tasus egälütel kaema minnä. Esieränis või tuud soovita noilõ, kiä esi midägi tegevä: pidävä turismitallu, ehitäse majja, maaľva pilte jne.

Turismitalu pidäjä saa mõttit, kuis umma elämist paigapäält peri matõrjaalõga umaperätsembäs tetä. Ku kävvü vahtsit mõttit saaman õnnõ kolleege ja konkurente man, sõs ei lää keskmäne tasõ kunagi parõmbas. Egämehe pruuvmisõ maolda tullõm om päälekauba kõigin paigun nii üttemuudu kah, et õkva viländ saa. Pokukoda näütäs parõmbat tasõt. Tan om alussõs Valtri Etsi võimsa ja välläopnu ettekujutus, tan omma tüüd tennü säändse meistre, kink käest om küstü tuu kujutusõga üte lainõ pääle saamist. Esieränis häste om vaimun üte meele pääle jõutu tarõkraami man, midä om tennü firma Puupank. Puupanga poisi, kink tüükoda om Rapla lähkün, ütlese, et tahtvagi inemisile opada, ku palľo võimaluisi pakk puu, midä sa saat umast mõtsast võtta. Ku rähnä tsagamisõ jäle ja vaglakõsõ tettü mustri koorõ all maaha ei jää, a tarrõ üten tuvvas ja ilustõ vällä mängitäs, sõs tuu om sääne tullõm, midä ei saa õnnõ mooduaśas pitä. Kasvai selle, et kiäki ei tii täpsele säänestsamma perrä. Mul tulľ tuud tarõkraami kaiõn õkva mõtõ, et annassi kõik uma krõnglis kasunu ja ülearu jämme puu näile. Perän tulľ vällä, et tuu omgi Puupanga poissõ äriplaan – inemise andva puu, minkast nä midägi tetä ei mõista, panka ja ku aig tulõ, võtva säält ilusit asju vällä.

Tuu, et pokukua ehitämine 11 miljonni massõ, ei loe mu meelest midägi. Oppust saa säält rohkõmb ku ütest vai mitmõst vahtsõst koolimajast kunagi sutõtas vällä anda.

SAARÕ EVAR

UMA LEHT

Telmisenummõr 00917
Ilmus egä katõ nädäli takast tõsõpäävä
Toimõndusõ aadrõs: Tartu 48, 65609, Võro
E-post: umaleht@umaleht.ee; info@umaleht.ee

Päätoimõndaja kt: Jan Rahman 78 222 21, 56 606 494
info@umaleht.ee
Keeletoimõndaja: Laivi Org laivi77@hot.ee
Latsinuka toimõndaja: Mariko Faster 56 213 177
mariko.faster@gmail.com

Välläandja: Võro Selts VKKF
Trükjä: AS Võru Täht
Leht Internetin: http://www.umaleht.ee

Lehe välläandmist tugõva:
Riiklinõ programm «Lõunaeesti kiil ja kultuur»
ja
EESTI KULTUURKAPITAL

Inne ku naada liinan puid maaha võtma, tulõ inemiisiga nõvvu pitä

Puhm puu kotust ei täüdä

ROHU URMAS,
puu-uurja, luuduskaitsõmiis

Viimätsel aol om palľo kõnõld puiõ ragomisõ plaanõst Võro liinan: Katariina allee maahavõtmisõst, Kreutzwaldi uulidsa veere puhtasragomisõst jne. Mu selge arvaminõ aśa kotsilõ om tuu, et meil om liinaplaniirmise man päämine tehnokraatlik suhtuminõ: paprõ pääle tõmmatas joonõ ja kõik, mis ette jääs, võetas maaha.

Aśa, midä saa tetä betoonist, klaasist ja kivvest, omma odava. Luudust – puid ja puhmõ – mi tetä ei saa, neo omma kalli. Tuuperäst piäs inne kümme kõrda mõtlõma, ku kirvõs puu sisse lüvvä. Kas iks ei olõ tõisi võimaluisi?

Suur märgotaminõ käü Katariina allee üle. Ma olõ ka Võromaa keskkunnateenistüse inemiisile mitu kõrda vällä ütelnü, et tuu allee om tuu kotussõ pääl suur väärtüs ja teenistüse inemise omma tuuga peri. Et terve puiõrida tuuperäst maaha võtta, et mändsitki torrõ ja kaablit maa sisse panda – tuu om tävveste jama! Toda inämb, et nuu puu olõ-i uma loomuligu lõpu lähkülgi. Mi ei piäs ehitämä liinu buldoosõri ja kopa mõõdi perrä, a iks inemise mõõdi perrä. Ku asju tuu mõõdi perrä kaia, sis olnu aśa kõrran.

Tehnilidse poolõ pääl tulõ kaalu kõiki võimaluisi ja tõnõ asi: tulõ küssü ka liinainemiisi käest, midä nuu tahtva. Seo ao liinaplaniirjä unõhtasõ tuu inämbältjaolt är. Hulga inemiisi, esieränis vannu jaos om egä liinapuu köödet mälestüisiga, nail puiõl om uma lugu. Inemise köütvä tihtipääle umma ello üte vai tõsõ puuga. Ku sis puu maaha võetas, om inemiisil väega vallus. Ku inemiisiga nõvvu peetäs, sis ma arva, et sutõtas ka kokko leppü.

Tõnõ asi, millest ma tahaś kõnõlda – Võro Vinne kerigu ümbrekund. Ku võetas mitu suurt puud maaha, asõmõlõ pandas määndsegi ruumaja puhmukõsõ, nii 50 tükkü, ja mõtõldas, et asi om kõrran, sis sukugi ei olõ. Üts suur liinapuu om mitmõsaa säändse ruumaja puhma iist. Sääl om tuu tasakaal tävveste paigast är.

Puul ja puul om kah muiduki vahe seen. Tuust om kõnõld ja kirotõt, et mõni liinapuu om inemisele parõmb ja tõnõ jäl kehvemb. Näütüses arvatas, et saar om halva auraga puu. Millegiperäst inemise väega ei kannata paplit. Paplil tegeligult om hõelit umaduisi kah: juurõ omma häste maakamara ligi ja võimsa, naa nõstva teie päält asfaldi ja jalgtiikivi üles, läävä vundamente sisse. Tõnõ asi om tuu, et ku papli häitsese, ajava nä tublistõ säänest «vatti». Ku inemisel om hingämisteie haigus, sis mõos tuu halvastõ. Imädse papli ajava säänestsamma vatti sis, ku siimne valmis saava. Tuuperäst, ku paplit liina panda, võisi nuu olla esädse papli – nuu ei anna seemend.

Mille mõnõ liinainemise ei kannahta puid ja tahtva noid egä hinna iist maaha võtta – ma ei saaki tuust peris häste arvu.

Vihada puud, tuu tähendäs laembalt vihada kõkkõ elävät. Nuu ei olõ hää inemise, kes ei kannahta puid.

Ma olõ tähele pandnu, et nuu inemise ei saa tõisi inemiisiga läbi ja ei olõ süämen lõpuni hää.

HARJU ÜLLE PILT

9. piimäkuul võeti Võrol Kreutzwaldi uulitsan maaha kats edimäst puud.

Kirä

Kiri kiroda aadrõssil Tartu 48, Võro liin 65609 Uma Leht vai info@umaleht.ee

Toimõndusõl om õigus kirju toimõnda ja naid lühendä. Kirä iist honorarri ei masta.

Suur viiuputus Võro liinan

Sääne asi sündü 4. lehekuu päävä mi uman Võro liinan üte mu tutva abielopaari kortõrmajan Vilja uulitsan. 5-kõrralidsõn majan sai suurõ kaľo neli kolmõ tarõga elämist. Viiuputus olľ nii suur, et taad and eloaig mälehtä.

Mu tutva Tiia seleť uma luu, et ka tõsõ võtasi oppust, et uma pääga ei saa iks säändsen majan asju aia.

Lõuna aigu naaś tollõn kortõrin äkki egält puult kuum vesi lahmama: lakõ piten müüdä sainu, laearmatuurõst, vannitarõn, WC-n, esikun. Kõik ilm ollõv vett täüs olnu.

Edimält es saa nä arvugi, et mis valla om lännü! Õnnõs olľ näil, nigu nõukaaigsil kunagi, hulga anomit, midä ala panda. A nuu sai õkva täüs, tulli kipõlt är viiä. Kümne minodiga sattõ alla viie sentimiitre paksunõ viikiht. Põrmandurõiva ja müübli, kõik olli viin.

Hää olľ tuu, et päiv olľ lämmi ja vesi kah. Sai pallidõ jalguga juuskõ, a nilvõstumist pidi pelgämä. Ku maaha sadanu, olõsi kiirabi vällä pidänü tulõma.

Miis Jüri olľ sis joosnu treppe piten üles kaema, kost vesi tulõ. Nä eläse tõsõ kõrra pääl.

Neländä kõrra pääl eläse noorõ, nuu ehitivä majavanõmba tiidmäldä vannitarrõ vahtsõ radika, et olõs lämmämb mõskõ. A tuu olľ halvastõ tett ja plahvať, ujoť tuuga üle neli elämist.

Taa vinneaolinõ kasarmu muudu maja om ehitet 1976. aastagal, nii nigu tuukõrd tetti: ütskõik kui, saanu õnnõ kipõlt tüüinemise sisse elämä.

Noorõ inemise es tiiä, et ei või ummapääd kortõriühistün midägi tetä, viil inämb vannitarõ radikat, sääl ollõv esiki kuumaviitoro, mis andva väikulõ tarõlõ küländ lämmind.

Mu tutvil es olõ elämine kindlustõt kah, nii ei saaki nä remondi tegemises sentigi. Kui nüüt taad suurt kahľo kinni masma piät? Vast piäsi nõudma maja kuunolõgi perrä, avaldusõ tegemä taa viiuputusõ kotsilõ? Naa kõik elämise läävä jo väega kallis masma täämbädsel päävä.

Taa luu pidi õkva lehte saatma, et ka tõsõ suuri maiu inemise tiiäsi, midä tulõ tõtõstõ pelädä. Tiia üteľ viil, et egäl halval aśal om ka hää puul, nüüt saiva tarõ hulga puhtambas, ka kappõ tagodsõ, midä muido liigutat õnnõ remondi aigu. Jõudu näile! Ei tiiäki jo, kuis taa asi är klaaritus saa.

KUDU ALLI Võrolt

Tere Uma Leht!

Mul lätt häste. Kävemi 30. lehekuul vällämaal – Lätin. Kävemi viipargin. Üüd ollimi hotellin. Reis olľ väega hää.

Taha minnä ütte tallo maasikit korjama, et rahha tiini. Prõlla omma maasika viil tuurõ, a kül nä kütses saava.

TANILASÕ LAURA (12) Põlvast

Proskini Aivo: vanakraam om nigu säitsmes pensionisammas

Proskini Aivo (39) alias Kapten Kanep om Võron tunnõt miis: mäng «miilitsät», sõit romurallit ja kõrraldas 21. piimäkuu päävä uma vanatehniga klubi «Vänt» sõpruga jo kolmanda vanakraamilaadu ja näütüse.

A kuulsus olõ-i seole mehele päähä löönü. Timä elämise tunnõt är tuu perrä, et maja ümbre om hirmsalõ palľo vannu ja vahtsõmbit massinit. Tihtsäle juhtus tuud kah, et rahvast om hoovin nii palľo, et olõ-i kohegi autot panda. Aivol om poig Deivid (10), kiä massinit paranda viil ei mõista, a pidä vannust aśust nigu esägi. Kae, et viil inämbki.

PILT ERÄKOGOST

Proskini Aivo üten poja Deividiga.

Midä seokõrd vanakraamilaadul ja näütüsel müvväs ja näüdätäs?

No näüdätäs vanna tehnikat, mis mehe esi omma kõrda tennü. Müvväs iks vanna kraami, antiiki, mitte vahtsõt värki. No iks säänest, mis lätt vanatehniga ala.

Kost tulľ sääne klubi nimi «Vänt»?

Klubi tulľ niimuudu, et sai kokku võetus kõik sändse Võru mehe, kellel om vanna tehnikat. Seo nime pakḱ vällä Kutsari Toomas.

Kuis ti kokko saati?

Kokku saami täpsele nii nigu trehväs. Egäüts käü sääl, kon tiid, et midägi sünnüs. Ku om määnegi suurõmb üritüs, sis plaanitas pikält sinnä minekit ette. A ku om sääne äkiline üritüs kongi, sis kõlistõdas, pakutas variant vällä ja nii saias kokku.

Om Võromaal palľo vanatehniga huviliidsi?

Põra om klubin umbõs 24 inemist kirja pant, a kimmähe om noid huviliidsi Võrumaal rohkõmb.

Kas vanatehniga-armastus tulľ üten klubiga vai olľ jo inne?

Ma olõ iks nigu vana kooli miis ja vana asi om iks huvitanu algusõst pääle ja nii tä om seo huvi kasunu. Aig lätt iks sinnäpoolõ, et kõik, mis om vana, tulõ alalõ hoita.

Määndse uma vana aśa üle olõt kõgõ uhkõmb?

No uhkust saa-i millegi üle tunda, uhkus aja upakilõ. Noid asju om nii palľu. Kõgõ vanõmb om mul 1965. aasta Zaporožets 965A ja paar aastat tagasi sai ostõtus Mercedes-Benz aastast 1968 – sama vana nigu ma esiki. Vana asi lätt jo iks kõrrast kallimbas.

Määnest asja sa hindäle kõgõ rohkõmb saia tahat?

Tahta või jo palľu, a rahakarman olõ-i nii paks, et kannatasi kõkkõ osta. Saa-i laembalt istu, ku perse lupa.

Sa käüt ka romurallit sõitman. Kon sa viimäte käve ja kuis lätś?

Seo aasta sai jo 10 aastat romurallit sõidõtus, olõssi nigu aig är lõpõta. Peris Talinalõ viisi-i minnä inämb, kallis om ja sõitjit kah veitüvõitu, a ku Antslan iks romurallit peetäs, sis sääl võinu kipõn viil sõita. Näpu annat, lätt kõik kihä takastperrä.

Viimädse ao parõmba tulõmusõ olõ saanu Saku suurhallin peet võistluisil: 2005. aastal 1. ja 2006. aastagal 2. kotussõ.

Kuis miilidsä-äri lätt? Kas võlss-miilitsät tellitäs palľo?

Ma arva, et midä aig edesi, tuud rohkõmb nakkas taa inemiisile pääle minemä. Kõik iks tulõtasõ vannu aigõ miilde. Leibä seo miilidsäaśaga ei teeni, a tüüd iks om.

Kas su pojalõ kah sääne vannu asjuga tegelemine miildüs?

Tegemise jaos om tä iks väiku viil, a vannu asju är müümise vasta om tä iks väega. Taht noid müügin asju hindäle saia, tuu om tulõvigun tälle õkva nigu säitmes pensionisammas.

Sinno om egä aasta nätä ka Hauka laadul, kas käüt sääl niisama lõbu peräst vai omma sul juurõ säältkandist?

Sündünü olõ Antsla liinan, passingi om niimuudu kirän, a Hauka laadul käü iks tõisi naarutaman.

Kas sul om määnegi tehnikaline haridus?

Ku ma olli Võru 8-klassilidsõ kerigukooli är lõpõtanu, sis mõtli edimält Paidõhe minnä, a sis löüdse, et lähembäl om kah jo kuul, kost saasi autojuhilua: Vana-Antsla kutsõkeskkuul. Nii sai must lagja profiiliga traktorist-massinist taimõkasvatusmeistri.

A no tegele auturemondiga uma käe pääl. Auturemont tuu iks leevä lavva pääle, ülejäänü om nigu hobi.

Küsse **PEEDOSAARÕ KAISA** ja **KADAJA TÕNIS**

Vana Võromaa

RÄPINÄ KIHLKUND

Leetepõhi ja pihlõverrev

Käve tuu suvi üten pruudiga Räpinä kihlkunda nimmi korjama. Vihma tulĺ palĺo ja tii olli paiguldõ hõela. Miina poolõ sisseminegi iist joba hoiatõdi: sinnä ei ollõv esiki eläjätohtrõ sisse saanu.

Ku Mango ussaia mant sisse käänimi, olĺ edimält peris hää, a sõs tulĺ võsu vaihõl rida lumpõ leetepõĺhaga. Viimätsen jäimi pidämä, edetsõõri saiva jo kõva maa pääle, a perä jäi likku. Tulĺ perä tungiga üles nõsta ja peenükeisi leppi tsõõrõ ala murda. Kuigi saimi iks vällä ja sõidimi uhkõ kaariga Miina muru pääle. «Kuis ti sisse saiti?» olĺ Miina Elli üllätünü.

Ega nimmi küsümisest suurt vällä es tulõki, Miina Elli kaivaś iks umma tii-hätä ja pallõĺ, et ma vallan ka kõnõlnu, ku hõel tii täl om. Esiki tütre ollõv jäänü mehele pandmalda: peigmehe es saa külä pääle tulla, tii olĺ nii sant. Tütrit nätä joht kongi es olõ. Vast olli iks vällä päsenü.

Tagasi lätsimi Pääsnä tiid ja jäimi kapitaalsõlt sisse. Trumpsi Ants tõmmaś meid uma põkaga mua seest vällä. Lätsimi timä poolõ ja Ott kõnõĺ, kuis vanakurat Pääsnän Võu jõõ vangõga hädän olĺ: olĺ lännü tõnõ ütest jõõst läbi – säälsaman tõnõ jõgi vastan. Lännü sõs tuust ka läbi – kolmas jõgi vastan. Sõs olĺ ütelnü, et kurat, siiä võit är ka uppuda. Võu jõõl ei olõ jo kongi muial nii ägedit vangõ ku Pääsnä külän.

Ma olõ kotussõnimmist kõgõsugumaidsi nimekirju tennü. A näet, ei tiiä, kas tuul mäel olĺgi määnestki nimme, miä Tilleorost Pääsnä poolõ üles lätś ja kon tii veeren pihlõ nii maru muudu vereti.

Egälütel on Võromaast säändsit pilte, miä püsüse eluaig meelen ja lõpus jääs õnnõ tunnõ. Nuu pihlõ ja mis sinnä manu käü, om mu Räpinä-tunnõ.

SAARÕ EVAR

Mina kitä omma suud

Räpinä rahvalaul

Milles ilma undsõnõ,
maa kavva kastõnõ?
Undsõl om uma õnn,
vihmal hää viläõnn,
kastõl kaunis kar´aõnn.
Kui mo kulla kositi,
virve viina' juudi',
lubati iäs elotarõ,
kaugas kaasa kambre.
Ega tiiä-s hingekene,
mõista' miil mõtõlda,
et sai pallo pata kiitmä,
suuhu suula maitsõma,
et sai pallo palotama,
suuhu sai suitsama.
Muu' kitvä' muuda maada,
mina umma suukõst,
kallist kalajärvekest!
Tuudi kala toorõs tulõlõ,
elokala kattõlahe.
Alt kallo kalluti,
päält terri teriti.
Viis aita vilja täüs,
kats lauta karja täüs,
ait har´ani vilja täüs,
tõine kesvi kelbäni,
kolmas laeni latikit.
Pää putus tsialihha,
hamõh havvõ hambihe,
kotih saisi' kulatskijahu',
salvõh sorrõ' saiaterä'.
Riit sais´ riida vasta,
vana' halo' vastatsikku.
Sisse sõidi' siidilaiva',
värri'ihe väätselaiva',
uss-aida ubinalaiva'

SL 1299. EKS 8° 3, 361 (9) < Räpina, Tammistu k. – Joh.Hurt (1876).

Seo nätäl, 20.–23. piimäkuul mängitäs Võõpson suvõtükkü Pristan!

Nagelmaa Uno – toromiis ja tiatrimiis

HARJU ÜLLE
ylle@umaleht.ee

Räpinä rahvatiatri tükke nännü inemise tiidvä häste Nagelmaa Unot (45): lustligult mängit suur ja tsõõrigu näoga Sillapää Oss vai brikatiir Ojasoo om päältkaeja iks süämest naardma pandnu. A midä Uno muido tege: ku Uma Leht küllä tulĺ, kammand´ tä parajahe päädpiten üte jämme toro seen.

«Ma pidi minemä külh är Tartohe tüüle, a sis tulĺ üts kotusõpääline ettevõtja ja üteĺ, et kuis mi külh ilma sinolda saami,» kõnõlõs Uno. «Võtt´ minno tüüle ja nii ma sis rabõlõgi siin, mis sis, et kõik pere om är Tarto liina lännü. Mul om uma kortin siin, uma pini ja kass, naanõ ja latsõ iks käävä kotoh nädälivaihtusõl.»

Kullatsidõ kässiga Uno tüüpõld om parhilla tsolgiviitorostik, ventilatsioon, santehniga ja muu sääne. «Haridusõ poolõst olõ matemaatigaoppaja, a nüüt olõt, näet, Sita-Aadu!» viskas Uno nalĺa.

Et Räpinäl pandas õkvalt vahtsit euro-tsolgiviitorrõ, sis vinüse mõnõ Uno tüüpäävä hummogu katsast õdagu poolõ 12ni vällä: sis, ku peris õdagu tiatripruuvi tetäs.

«Ma olõ kolm aastat lubano, et inämb ei tii, a ull olõt, annat kuradilõ näpo, võtt terve käe!» kõnõlõs Uno umast tiatripisiläsest. Mitmõs etendüs täl timahava om? Uno lugõ sõrmi pääl üles: «Ööpik Võhandu kaldalt», «Võõpso palas», «Sillapää Oss», «Jõujaam», «Pristan»....

«Üts aasta es olõ, a sis kutsõ Adlasõ Raivo minno Palamusõlõ,» seletäs Uno. Sääl mänge tä rikast Võromaa nahakaupmiist Aaberkukki, päältkaejilõ miildü.

Määne roll om Unolõ hindäle kõgõ inämb miildünü? «Ei tiiä, ma olõ kõikaig holdo olnu!» naard miis. «Pristan» piäsi tulõma kõgõ aśaligumb, kõgõ rassõmb olĺ olla Sillapää Oss. Kõgõ huvitavamb olĺ «Ööpik» ja kõgõ inämb kittä om tä saanu «Jõujaaman» mängit brikatiir Ojasoo iist. «Tuu miis eläs, tsilĺokõnõ vanamehekene, tälle olĺ suur hää üllätüs, et tedä mänge sääne miis, kes häste suur ja paks om!» muhelõs Uno.

Kukki tüüd om üle pää, käü Uno viil õdakit juhtman ja joulukuu om häste kipõ: tulõ jouluvanna tetä. Sis om viil tandsuklubi, pühäpäivilde laulminõ Põlvan Maarja koorin... «Ma külh ei saa üteldä, et Räpinäl midägi tetä ei olõ, tulõ õnnõ esi tetä!» kõnõlõs tä.

Uno ei kujoda tuud ette, et tä kongi muial eläsi ku Räpinäl. «Eski, ku olõsi muialõ tüüle lännü, olõsi elämise siiä jätnü,» om tä kimmäs ja kitt, et tä om sääne puul sannahullu, kinkal om sann tett nii suvõkodo ku kortinahe. Esäkodo om täl Räpinä lähkün Kurõkülän ja naanõ om kah seo kandi inemine – Väiku-Viirksust peri.

Ku Uno uma naasõga 1986. aastagal Peda lõpõt´, sis saiva mõlõmba Räpinäle tüüle.

A sis võeti Uno Vinne sõaväkke ja ku tagasi tulĺ, es olõ inämb tuud kotust.

Uno lätś hoobis puutüüd tegemä. 20 aastat tekk´, sis sai viländ.

Miä om Unolõ elon kõgõ tähtsämb? «Eelä, ku söögimajan seimi, sis mõtli tuu pääle, et ku vanaimä viil elli ja ma poiskõnõ olli, sis üteĺ tä kõgõ päält süüki: teno taivaesäle! Sis sai üteldüs, et mis tuu taivaesä siin süüdü om, sa teit jo söögi lavva pääle! Nüüt mõtli, et tuu ütlemine ei olõki väega võlss: teno taivaesäle om meil tüüd, om süvvä, latsõ tulõva kodo ja naanõ tulõ kah viil kodo tagasi...» Uno silmä omma likõ, ku tä tuud ütles.

HARJU ÜLLE PILT
Nagelmaa Uno tüüpostil.

Võiutüüstüse salahuisi uuri Häidkindi Heino käest

HARJU ÜLLE
ylle@umaleht.ee

Ku tahat teedä, kuis umal aol võidu tetti vai määne meier joodik olĺ, sis tasos küllä minnä Häidkindi Heinolõ (79), kiä eläs üten uma virga naasõ Leaga Linten uman ilosan Tolsta kodotalon.

Heino tüüt´ terve tüüao võiu- vai piimätüüstüsen: Linte võiutüüstüsen tossin, Räpinäl viis-kuus aastat. Olĺ paprõmäärmise tüü pääl: raamadupidäjä, ratsionalisiirmise insener jne.

HARJU ÜLLE PILT
Häidkindi Heinol om kats riiolit kroonikat Põlva piimäkombinaadi tegemiisist.

Uma viimädse tüükotussõ, Põlva piimäkombinaadi kotsilõ om täl ette näüdädä kats riiolitäüt kroonigaraamatit – aastist 1978–2000. «Põlvah sukati mullõ tuu kroonigategemine kaala, a tuust sai sääne väikene hobi,» seletäs Heino.

Olõ õs tuu võiutüüstüse-elo nii ikäv midägi: vigurit tetti iks kah. Heinol om meelen aig päält sõta, ku Linte võiutüüstüst juht´ üts MitiValter. Tuu olĺ olnu kangõ viinamiis. «Või-olla muido ei olõski olno, a meieri vastah olĺ küläpuut ja sääl olliva kõikvõimaligu piinü napsu kah,» seletäs Heino.

Viinavõtminõ naaś Valterile nii miildümä, et võiutüüstüse kassapidäjä olĺ timäga kõik aig hädän: pangalõ allkiräproovi andmisõ aigo juhtu pää selge olõma, a ku ildampa olĺ vaia piimä- vai palgarahha vällä tuvva, sis üteldi pangan, et direktri allkiri ei olõ õigõ ja rahha es anda.

Pidi sis Valter esi minemä ja pangainemiisi näten ala kirotama vai jäigi tuu päiv raha toomalda.

Üts meier olĺ kah joodik (süüdü olĺ muidoki jäl taa küläpuut õkvalt meieri vastan!). Tuu võt´ ütel pühäpäävä tüü man sõpruga olut. Ütel sõbral tulĺ mõtõ kaia, miä saa, ku rõõska kuurt ollõga sekä. Sõbõr naaś koorõanomat näpmä ja ku sis naaś kuurt lindama!

Rüükmise pääle juusk´ paiga pääle võiutüüstüse direktri, kiä olĺ õkvalt kerikust tulnu, lips iin ja ülikund sälän.

Annom sai kinni, a nii meieri sõbõr ku direktri olli päälaest jalatallani koorõga kuun.

Kuu lõpun olĺ muidoki piimärasva veidemb ku pidi olõma. Meieril tulĺ tuu kinni massa, olĺ olnu suurõmb summa ku timä kuupalk.

Heinol om umast kodoküläst muudki meelen: olĺ sääl üts esieräline talopidäjä Höörberg Eduard, kedä 1949. aastagal kiuduta taheti. Ku kiudutaja perrä tulli, sis käk´ Eedu hindä är ja tedä kätte es saia.

«A Eduard olĺ täpne ja truu inemine – nakaś rutto asjo kokko pandma,» kõnõlõs Heino. «Tä olĺ kunagi kängsepätüüd tennü, olĺ uma nahaumblõmisõ massina ja muu kompso kokko pakno, paari päävä peräst valda kõlistano ja ütelnü, et kaĥo jah, ti es saa minno varõmb kätte, a nüüt olõ valmis. Tullivagi perrä, a Verioralt olĺ kiudutõduidõ rong är lännü, viidi sis Võrolõ.»

Höörä Eedu tulĺ Tsiberist iks tagasi kah, a tallo olĺ vahepääl kolhoosi kontor tett (parhilla eläs tan viimädse kolhoosiesimehe tütär, keeleuurja Leivo Maeve). Tüüt´ sis Eduard Tarto bussijaaman, panď pullõ spermakastõ bussõ pääle ja elli viimäte Elvan. Võt´ viil Heino esä käest maja ostmisõs lainu ja jõuď tuu inne ärkuulmist tagasi kah massa.

Heino tiid ummi Linte juuri aastast 1831. Tolsta talo ostminõ panti kirja aastal 1856. Taa iist massi kolm põlvõ, Heino esä olĺ viimäne. Vanast olĺ talon tossin lehmä, tsia, lamba, kana, esä pidi mehitsit. Täämbädses om jäänü õnnõ kass: lehmäpidämise lõpõt´ Heino 13 aastat tagasi, tsika ei olõ kah 15–16 aastat olnu.

Heino esä elli 80 aastat ja viis kuud vanas. Aasta peräst olõsi Heino tuĺa pääl sama palĺo. Heino tunnistas, et joba om seen veidükese kõhedu tunnõ. A kiä noid taivaesä-asjo iks nii ette tiid...

Mehe kesvämärjukõsõ ostminõ

MANDLI SULÕV

KOHA PRIIDU TŠEHKENDÜS

Olĺ kõva Vinne aig, vast 1970. aastak, ku sündü üts tõtõ lugu, kuis kaupmehe saava joodikut karskõs mehes vällä opada.

A tuud õnnõ jupikõsõs aos: joodik ei taha süämetävvega inämb tuu kaupmehe käest päähävõtjat kraami osta ja kavvõmbalõ puuti tä ka ei viisi jalaga kõmpi. A tuu joodigu süä kakḱ uma aastakõsõ, sõs naaś vahtsõst tuusama kaupmehe käest kesvämärjukõist ostma.

Läämi aśa mano. Joodik miis Pedäjä Meinhard (ei olõ inämb elävide kirän, kuuli 1974. aastagal 42-aastadsõlt – viinasurma lätś) panď hummogu tüühü minnen tühä katõliitridse kilukarrakõsõ Haani puuti vaŕolistõ paika, et ku tä õdagu tüüst tulõ, sõs ost sinnä sisse päähävõtjat. Toda sõs koton hää juvva. Klaaspudõli omma rassõ ja egäüts näge kah, et olõt jälki raha tühä pääle raisanu. Egä joodik ei taha vällä näüdädä, et tä joodik om. Märjukõnõ om hää valla kilukarrakõistõ, kohe kaas pääle käü. Käe otsan kerge kanda ja jupikõsõ maa takast hää rüübädä.

Haani poodi kaupmiis näkḱ hummogu tuud kilukarrakõsõ käkmist. Eks tä leti takast vilksamiisi tõisi ostjidõ vaihõlt panď tähele. Tuu kaupmiis vihaś joodikit ja ku tulĺ mõni võimalus, sõs mänge viguri kah vällä. Joodigu es saa kaupmehele midägi tetä, nä kas käve hääga sääl poodin edesi vai es näütä inämb ülepää sinnä puuti näko.

Nüüt kõgõ magusamba aśa mano. Ku puut olĺ rahvast tühi, võtť kaupmiis tuu kilukarrakõsõ ja panď ahost tuhka täüs. Tuu kraam om kerge. Kätte haardõn saa ei arvo ja ku sa midägi ei tiiä kah, et sääl midägi seen om, sõs olõt tõisilõ naarus, ku lasõt tuud karrakõist täütä, tuuperäst olĺ kaupmehel hari ja likõ lapp kraaḿmisõs valmis pant.

Ja nii lätśki. Õdagu olĺ miis, paras kilk pään, kilukarrakõsõga hannan. Et rutõmbalõ lääsi, pidi inemise esi anoma laaťmisõs kõrda säädmä. A kaupmehel olĺ kaas häste kõvastõ pääle litsut. Ku vana Meinhard küüdsiga ütskõrd tuu kaasõ päält sai, sõs linnaś tuhk anomast huuga lakja.

Kõik ilm olĺ tuhka täüs. Tuud jakku egäle poolõ, külh ostjilõ, kes järekõrran olli, külh mehele hindäle kõgõ rohkõmb, mis vasta larhvi tsiugõĺ, ja ka kaupmiis sai uma jao kätte. Timä valgõ kitli olĺ kõik tuhanõ. Kes jäivä tuust tuhast ilma, noil olĺ nalĺa ku palĺo.

Et mehel hõngu kinni lei, tahtsõ tä naada õiõndama, a kelle pääle sa umma süänd vällä näütät. Arvada võit, et kes tekḱ, a sa piät olõma vakka, ku ei taha miilitsät kaala.

Kaupmiis anď valmispant haŕa ja lapi kätte, et olkõ kõrda tett. Ka mõnõ ostja nõudsõ valurahha är tsurgituidõ rõividõ iist. A miis pidi olõma väega vakka ja tegemä kõik, mis nõuti, selle et miilisät tä peläś ja kotusõpäälist Munamäe sovhoosi partorgi Pormeistrit kah. Täämbädses om Pormeistri ka är koolnu ja tuud sovhoosi ka ei olõ inämb.

Kodotii pääl Meinhard vannõ ja koton naasõlõ kaivaś, et tu es saa olla kellegi muu ku kaupmehe tüü. A tetä es olõ midägi. Miis es lää sinnä puuti tõtõstõ uma tükk aigu, nigu algusõn sai kirotõdus.

Urvastõ vai Turvastõ?

RUITLASÕ OLAVI, leheneegri

Urvastõ üteĺ valla aolehe toimõndajalõ Contralõ tüü üles, selle et tä ollõv väega palĺo lühkümbäs tennü vallavolinigõ juttu, miä õigusť kotusõpäälitsehe suuhu turbakaivandusõ tegemist.

Tuu sai häste tettü ja näütäs, et vallavolinik om kah inemine. Kuradi pasatski, tege jutu lühkümbäs! Egä veidükesegi aokirändüst nuhutanu inemine tiid, et vallavolinigõ juttõ tetäs pikembäs, mitte lühkümbäs! Ja vallavolinikku ei saadõda ilmangi lühkült, a pikält!

Vallavolikogo seletüs olĺ Päävälehen sääne: «*Seitsme Urvaste vallavolikogu liikme poolt koostatud artiklit on põhjendamatul ning arusaamatul moel toimetatud.*»

Toimõndaminõ omgi rassõ asi, ma esi saa-i kah tuust arvo, selle ma ei toimõndagi, õnnõ kiroda. A nii hää nõna om mul külh, et Urvastõ vallavolikogo peris plaani paistva mu jaos läbi.

Ku jutu kirotajit olĺ säidse ja nä tahtva hirmsalõ kaiba, om vast tegemist Urvastõ säitsme pässäpikäga. Näile miildüs kirka ja kangõga oosõn kaiba ja Urvastõst Turvastõ tetä.

Pini om matõt Urvastõ Esssuuhu. Pässäpikä tahtva muidoki kaiba, a seltsing Roheline Urvaste ei olõ tuuga nõun. Pelätäs, et suun tuhnminõ või kotusõpäälidse inemise viist ilma jätta. No oodõtas aśalõ keskkunnaministeeriumi arvamist, kiä varsti ütles, kas om õigõ laulda: «*Kes veel kuulnud pole armsast Urvastest*» vai «*Kes veel kuulnud pole armsast Turvastest...*»

Väega rassõ om puuli valli ja ütele vai tõsõlõ õigust anda. Aśa ärklaarmisõs ja õigõ poolõ valimisõs olõsi mõistlik Ruitlasõ lihtsät testi pruuki. Mõtlõt katõ lihtsä värmi pääle ja omgi selge, kas suu paheldõ käändä vai mitte.

Kõgõpäält ütlet hindäette «rohilinõ!» ja mõtlõt perrä. Sõs ütlet hindäette «lilla!» ja mõtlõt jälki perrä. Samal aol mõõdat pulssi. Ku rohilidsõ pääl süämetunnistus paar põksnat mano tege, olõt uma poolõ valinu. Ku «lilla» pääl paari põksnat tunnõt, sõs olõt sääne veli, kiä velega kuun piät õiõndama. Nigu vele Grimmi, vele Bolšihhi, vele Strugatski ja või-olla et vele Reiljani kah...

Toimõndusõlt: Seod juttu om lühkümbäs tett ja osa juttu (Ruitlasõ meelest arvada küläänd tähtsät) vällä jätet!

Tossu Tilda pajatusõ

Pihta sai!

Taa lugu juhtu viil tuul aol, ku egän tüükotusõn ammõdiühisüs suvõl bussiekskursioonõ kõrralď.

Kolhoosnigu vana Võromaa veerest pia Tartomaa piiri päält lätsi Lätimaad kaema. Üüses jäädi Siguldahe, kon telgi üles säeti. Pikk tii, palĺo käütü ja nättü – inemise olli väsünu ja lätsi varra magama.

Kamban olĺ ka vanõmb naistõrahvas, kaŕatallitaja Liine. Liinel es olõ und. Tä roitõ mugu telke vaihõl ümbre ja visaś egät muudu vigurit: tsusḱ tõisi inemiisi telgiveere alt tokikõsõga, näpisť vai ai suust jället hellü vällä. Niimuudu es saa tõsõ kah rahhu.

Viimäte jouď Liine telgini, kon agronuum Enn uma naasõga olli hinnäst sisse säädnü. Ennu es olõ Liine vigurdaminõ suurt midägi segänü – tä magasi umma und. Nigu Liine käe telgiveere alt sisse tsusaś, et Ennu näpistä, lasḱ Enn suurõ kärinäga kõtutuult. Liine hiitü, pagõsi är umma telki ja olĺ vakka. A timä telginaabri tsusõva: «Noh, Liine, kuis om – kas sait pihta? Kas olõt viil ülepää elon?»

«Infarkt»

Miis ostť küläpoodist viinapudõli. Ku poodist vällä lätś, kopõrď tä kalitorin: põrmand es olõ sääl sille.

Olĺgi hädä käen: putõl sattõ maaha ja lätś katski. Miis röögähť perädü jälle helügä ja vandsõ kurradit. Sis jäi kõik vakka. Ussõst miis viil ummõhtõ vällä es olõ lännu, tuu olõs kuulda olnu! Peräkõrd sai infarkti? Kaupmiis hiile ussõlõ lähembäle ja kai läbi ussõklaasi. Miis olĺ põrmandu pääl käpile maan ja nutsuť maast viinakõist, midä olĺ sääl peris palĺo. Kallis kraam es tohe jo hukka minnä!

Hindäle trahvi ei tii!

Maakotussõ konstaabli kisḱ mahlakuu viimätsel õdagul hindä auto talvõkummõst naklu vällä. Külämiis trehväś pääle ja küsse: «Midä sa ummõhtõ tiit?» Konstaabli seleť: «Kae, hummõn inämb naglakummõga sõita ei tohe. Ja ma esi olõ konstaabli, ma piä sõs hummõn hindäle trahvi tegemä. Väikeist trahvi olõ õi mõtõt tetä, tuud ei piä kiäki minkaski, a suurt trahvi ma jo massa ei jõvva!»

MAAŚKA MIILI

Hüvä nõu

Kissel vällämaa ubinist

Latsõ tõi vällämaa ubinit, nii kõva olli, et es saa süvvä. Tei näist sis kisseli. Sändse söögioppusõ perrä:

3 rabarbrivart
4 vällämaa ubinat (kuuriga)
4 liitrit vett

Keedä, panõ tsukõr manu, kartulijahhu ja kaneeli kah. Ma tei viil manu puulvedelä mannapudru.

Kissel sai nii hää, et kõik üten tuudu poodikoogi jäivä perrä.

Latsõ võti rabarbrit kodu üten, et pruuvva kotun kah ubinidõga kisselit tetä.

KRUUSAMÄE MAIMU

Kuuluda

Müü

Ullipalĺo ilosit **MUROTRAKTORIT** huippu hää HINNAGA! www.raider.ee, tel 513 1511 (Elar).

Muu

Otsimi meistrit, kiä mõistnu **palkaita kõrda tetä** (Sännä lähkün). Kõlista ja tulõ kaema! 520 8967 (Lauri ja Liis).

Jaanipäiv Lasva vallan Kõrgõssaarõ külän 22.06 kell 19. Mõõduvõtminõ küläde vaihõl. Teedüs tel 515 5648.

Latsilõ

Vastussõq saatkõq Tartu 48, Võro liin 65609 Uma Leht vai info@umaleht.ee.

Manoq kirotagõq uma nimi, vannus, aadrõś ja telehvoninummõŕ. Vastajidõ vaihõl loositas vällä võrokeelitsit latsiraamatit vai kasette ja Uma Lehe klepse.

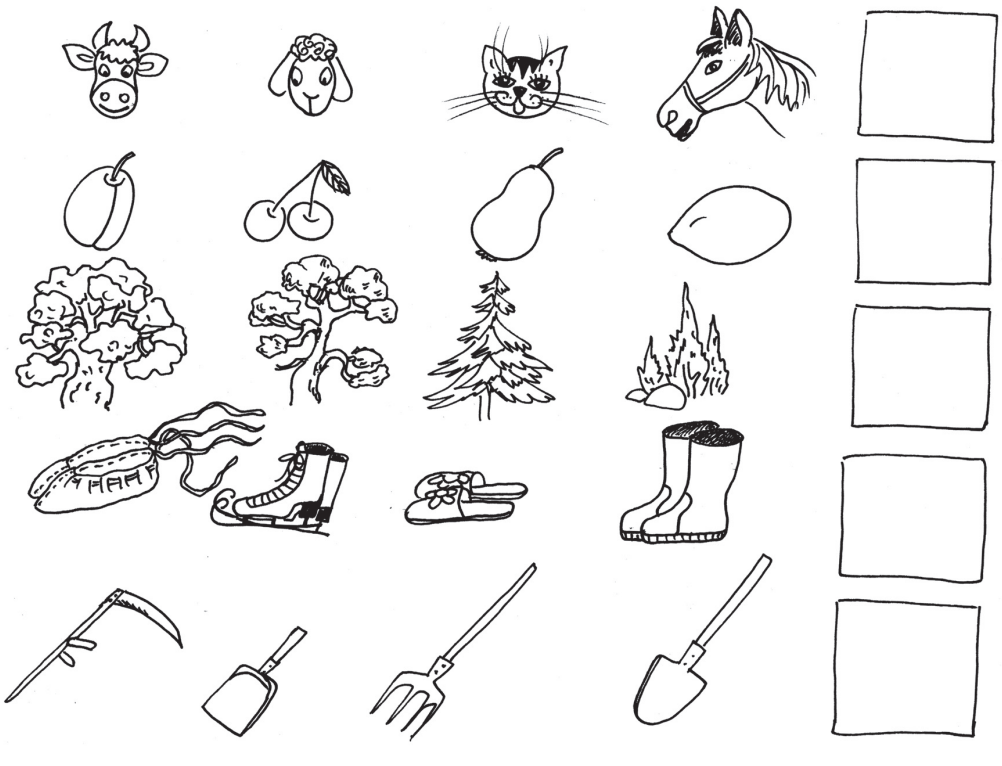
Joonisť LOIGU ANU

Minevädsen lehen olnu ristsõna vastussõs tulĺ *pühäpäiv*.

Avvuhinna saavaq **Urbaniku Karl (11)** Antslast, **Tanilasõ Laura (12)** Põlvast ja **Parmeni Kaire (9)** Meremäelt.

Seo kõrd joonistaq ekkä ritta mano üts pilt, miä passis ritta! Saadaq uma pildirida ärq ildampa 26. piimäkuu pääväs!